

ДОВІДКА
за результатом аналізу законопроекту про криміналізацію порушення/умисного обходу санкцій

Загальні відомості.

14.01.2025 р. законопроект зареєстровано у Верховній Раді за поданням Президента України.

Статус – направлено на розгляд комітетів.

Подальші дії: отримання висновків комітетів, розгляд законопроекту депутатами Парламенту в I або II читанні, підписання закону Президентом України.

Законопроект передбачає зміни до: (1) Закону України «Про санкції»; (2) Кримінального кодексу України; (3) Кримінального процесуального кодексу України.

Редакція не фінальна, може бути змінена під час розгляду депутатами Парламенту.

1. Зміни до Закону України «Про санкції».

1.1. Додано ст. 5⁵, яка передбачає:

- (1) Встановлення заборони на порушення/обхід санкцій.
- (2) Розкриття поняття обходу санкцій.

Під обходом пропонують розуміти:

- (a) Набуття/переміщення/зміну форми активів підсанкційної особи.
- (b) Вчинення дій, спрямованих на приховування, маскуванню походження таких активів/факту володіння ними/контролю над ними/прав на них/джерел їх походження/їх місцезнаходження.

Діяння, описані у п. (a), (b) мають бути вчинені особою, яка знала або повинна була знати, що активи належать або контролюються особою, до якої застосовано санкцію «блокування активів».

Вартість активів – більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (станом на 1 січня звітного року). Наразі - 151 400 грн.

- (c) Доведення до банкрутства суб'єкта господарської діяльності, щодо якого або його КБВ застосовано санкцію у виді блокування активів.
  - (d) Подання завідомо неправдивої заяви про неспроможність виконати зобов'язання таким суб'єктом перед кредитором, спрямовану на зміну належності активів суб'єкта господарювання.
- (3) Визначення поняття активу: нерухоме майно; рухоме майно вартістю більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (станом на 1 січня звітного року); цінні папери тощо.
- (4) Нікчемність правочинів, укладених з порушенням Закону України «Про санкції».

1.2. Додано ст. 5⁶, якою визначено засади міжнародного співробітництва в сфері державної санкційної політики.

1.3. Доповнено ст. 4 - встановлено, що санкції не поширюються на безоплатне відчуження/передачу підсанкційною особою активів на користь держави.

Коментар: раніше санкції не поширювались лише на сплату податків, зборів, погашення податкового боргу, недоїмки зі сплати ЄСВ.

2. Ключові зміни до Кримінального кодексу України.

- 2.1. Додано новий вид злочину - порушення санкцій та/або умисний обхід санкцій (розділ – злочини проти основ національної безпеки, ст. 114³).

Під порушенням розуміють невиконання, перешкоджання виконанню санкцій. Поняття обходу визначається Законом України «Про санкції».

Покарання - від штрафу від 25 тис. НМДГ¹ (425 тис. грн.) до позбавлення волі на 6 років з позбавленням права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю на строк від 10 до 15 років.

Відповідальність настає за порушення/обхід санкцій, визначених у переліку (Додаток 1).

Встановлено додаткову умову для відповідальності за порушення/обхід конкретних санкцій (Додаток 2), якщо (1) сукупна вартість предмета порушення перевищує 100 НМДГ; (2) товари військового чи подвійного призначення (незалежно від вартості).

Кваліфікуючі ознаки – вчинення злочину:

- (1) Службовою особою/особою, яка надає публічні послуги/повторно/за попередньою змовою групою осіб/стосовно предмета у великому розмірі (у 1 000 і більше разів перевищує НМДГ²).

Покарання – штраф від 75 тис. НМДГ (1,2 млн. грн.) до позбавлення волі на 7 років з позбавленням права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю на строк від 10 до 15 років.

- (2) Організованою групою/службовою особою, яка займає відповідальне/особливо відповідальне становище або стосовно предмета в особливо великому розмірі (у 10 000 і більше перевищує НМДГ).

Покарання - позбавлення волі від 6 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади/займатись діяльністю на строк від 10 до 15 років та з конфіскацією майна або без такої.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності – особа до повідомлення про підозру заявила про злочин та сприяла його розкриттю або запобіганню діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Звільнення від відповідальності не застосовується щодо організатора злочину; керівника організованої групи чи злочинної організації.

- 2.2. Доповнено ст. 96-9 (ліквідація юридичної особи судом).

Визначено можливість ліквідації юридичної особи судом у разі вчинення її уповноваженою особою порушення/обходу санкцій.

Виняток – ліквідація не застосовується до банків.

- 2.3. Доповнено ст. 382 (невиконання судового рішення).

Передбачається відповідальність за умисне невиконання/перешкоджання виконанню судового рішення про застосування санкції стягнення активів в дохід держави.

3. Зміни до Кримінального процесуального кодексу України.

- 3.1. Підслідність злочину за ст. 114³ КК України – слідчі Служби безпеки України.
- 3.2. Можливість здійснення спеціального досудового (заочного) розслідування та спеціального судового розгляду за ст. 114³ КК України.

¹ При призначенні покарання розмір НМДГ – 17 грн.

² При кваліфікації розмір НМДГ – ½ прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня звітного року. Станом на 01.01.25, 1 НМДГ – 1514 грн.

ДОДАТОК 1

Види санкцій, порушення/обхід яких тягне кримінальну відповідальність:

- (1) секторальні;
- (2) блокування активів;
- (3) обмеження торговельних операцій;
- (4) обмеження, часткове чи повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України;
- (5) запобігання виведенню капіталів за межі України;
- (6) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань;
- (7) припинення дії або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності;
- (8) заборона участі у приватизації, оренді державного майна резидентами іноземної держави та особами, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави або діють в їх інтересах;
- (9) заборона здійснення публічних та оборонних закупівель товарів, робіт і послуг у юридичних осіб-резидентів іноземної держави державної форми власності та юридичних осіб, частка статутного капіталу яких знаходиться у власності іноземної держави, а також публічних та оборонних закупівель у інших суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів, робіт, послуг походженням з іноземної держави, до якої застосовано санкції;
- (10) повна або часткова заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів, емітентами яких є особи, до яких застосовано санкції;
- (11) заборона збільшення розміру статутного капіталу господарських товариств, підприємств, у яких резидент іноземної держави, іноземна держава, юридична особа, учасником якої є нерезидент або іноземна держава, володіє 10 і більше відсотками статутного капіталу або має вплив на управління юридичною особою чи її діяльність;
- (12) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
- (13) заборона на набуття у власність земельних ділянок;
- (14) інші санкції (зупинення фінансових операцій, заборона укладення договорів/вчинення правочинів та зупинення операцій за розрахунками фізичної/юридичної особи).

ДОДАТОК 2

Види санкцій, порушення/обхід яких тягне кримінальну відповідальність за наявності спеціальних умов:

- (1) блокування активів;
- (2) обмеження торговельних операцій;
- (3) запобігання виведенню капіталів за межі України;
- (4) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань;
- (5) повна або часткова заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів, емітентами яких є особи, до яких застосовано санкції;
- (6) інші санкції, що відповідають принципам їх застосування.